

Příklady na seminář na téma účastníci řízení a jejich zastoupení

1. Organizační složka spolku zřízeného podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, podala k soudu žalobu, již se domáhala zaplacení určité částky. Zabývejte se otázkou, zda organizační složka spolku má způsobilost být účastníkem řízení, případně za jakých podmínek.
2. Žalobce v žalobě označil jako žalovaného „ABC, spol. s r. o., odštěpný závod XYZ“. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl, aby soud zastavil řízení pro neodstranitelný nedostatek procesní podmínky, protože žaloba směřuje proti odštěpnému závodu (srov. § 7 obchodního zákoníku), který není způsobilý být účastníkem řízení. Je návrh žalovaného oprávněný? Posoudíte situaci stejně, když v žalobě bude označen jako žalovaný jenom odštěpný závod?
3. Žalující finanční úřad se žalobou domáhal, aby bylo ve smyslu ustanovení § 42a o. z. určeno, že dohoda o vypořádání SJM je vůči němu neúčinná, neboť podle této dohody vypadl veškerý nemovitý majetek rozvedené manželce, zatímco bývalý manžel, který dlužil značné částky na dani z příjmu, žádné nemovitosti neobdržel; tím se dle žalobce evidentně zbavil vlastnictví k cenným nemovitostem, z nichž by se žalobce mohl ohledně dluhu uspokojit. Žalovaná namítla, že finanční úřad nemá hmotněprávní subjektivitu, a proto nemá ani způsobilost být účastníkem řízení. Je tato argumentace správná?
4. Žalobkyně se žalobou domáhala po žalovaném Úřadu městského obvodu Ostrava - Jih zaplacení částky 7.653,-Kč s příslušenstvím. Okresní soud v Ostravě usnesením řízení zastavil z důvodu nedostatku způsobilosti být účastníkem řízení na straně žalovaného, který není právnickou osobou ani mu zákon nepřiznává zvláštní subjektivitu. Je pouhou organizační jednotkou orgánů obce a plní úkoly, jež mu tyto orgány uložily. Krajský soud v Ostravě jako soud odvolací napadené rozhodnutí potvrdil. Ztotožnil se s názorem soudu prvního stupně, že nedostatek způsobilosti být účastníkem řízení u označeného žalovaného je neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení, pro nějž je třeba řízení zastavit. Nejvyšší soud dovolání zamítl. Konstatoval, že nemá důvod odchylovat se od dosavadní soudní judikatury, dle níž nedostatek způsobilosti být účastníkem řízení je neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení. Neshledal ani důvod k postupu dle § 43 občanského soudního řádu, neboť označení žalovaného je natolik přesné a určité, že nevznikly žádné pochybnosti o tom, kdo měl v řízení vystupovat. Zvažte – především z ústavního hlediska –, zda je argumentace civilních soudů správná.
5. Alois Maňas byl rozhodnutím soudu zcela zbaven způsobilosti k právním úkonům. Přesto podal sám (nezastoupen) po dvou letech návrh na vrácení této způsobilosti. Soud dospěl k závěru, že řízení trpí (byť odstranitelným) nedostatkem procesní podmínky, neboť navrhovatel není procesně způsobilý ve smyslu § 20 o. s. ř. Je tento závěr správný?
6. Mezi žalobcem A a žalovaným B probíhá spor; během tohoto řízení dojde k tomu, že žalovaný (samozřejmě v jiném řízení) byl zbaven způsobilosti k právním úkonům. Jak se tato skutečnost promítne do sporu mezi A a B?

7. Žalobce se domáhal určení neplatnosti usnesení členské schůze družstva o vyloučení žalobce a jeho manželky (společných členů družstva) z družstva (§ 231 obch. zák.). Podle kterého ustanovení o. s. ř. určíte okruh účastníků tohoto řízení?
8. Žalobkyně napadla odvoláním výrok prvoinstančního rozhodnutí o nákladech řízení, v němž soud vyslovil, že si každý z účastníků sám hradí náklady, které mu s vedením řízení vznikly, neboť s ohledem na předmět sporu se nedá hovořit o tom, který z účastníků měl ve věci převážný úspěch (§ 142 odst. 2 o. s. ř.); žalobkyně domáhala změny výroku tak, že se jí náhrada nákladů řízení před soudem I. stupně přiznává. Krajský soud odvolání žalovanému nedoručil a bez nařízení jednání změnil rozsudek okresního soudu v části týkající se nákladů řízení tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 5950 Kč. Žalovaný brojil proti usnesení odvolacího soudu ústavní stížností, v níž dovozoval, že odvolací soud svým postupem porušil čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Posuďte, zda ústavní stížnost může být úspěšná.
9. Účastníci uzavřeli dohodu o trojsměně bytů (§ 715 a § 716 OZ), při níž se měl účastník A přestěhovat do bytu účastníka B, účastník B do bytu účastníka C a účastník C do bytu účastníka A. Vzhledem k tomu, že C oddaloval splnění této dohody, podal B vůči němu žalobu, kterou se domáhal toho, aby C byl uznán povinným se ze svého bytu přestěhovat do bytu dosud obývaného A. V průběhu řízení před soudem I. stupně do řízení přistoupil i A jako další žalovaný. Soud I. stupně žalobě vyhověl, avšak C se proti rozsudku odvolal. V průběhu odvolacího řízení žalobce B prohlásil, že po vydání prvoinstančního rozsudku u něj nastaly nové okolnosti, pro které již nemá na splnění dohody zájem, a proto bere žalobu zpět. Posuďte následky tohoto procesního úkonu. Zabývejte se též otázkou, jak by dopadlo řízení v prvním stupni, pokud by k B nepřistoupil A jako další žalobce.
10. Nezletilé dítě, zastoupené kolizním opatrovníkem, se v souladu s § 54 odst. 1 zákona o rodině domáhalo určení, že žalovaný muž je jeho otcem; matka žalobu nepodala. Soud I. stupně žalobu zamítl. Proti tomuto rozsudku se odvolala matka nezletilého dítěte, avšak odvolací soud její žalobu podle § 218 písm. b) o. s. ř. odmítl, neboť matka nebyla dle jeho mínění k podání odvolání legitimována. Byl podstup odvolacího soudu správný?
11. Mezi žalobcem A a žalovaným B probíhá spor o určení vlastnického práva k nemovitosti. O této skutečnosti se dozvěděl C, který má zato, že vlastníkem není A ani B, nýbrž že jím je on sám.
 - a) Zvažte zda, OSŘ obsahuje právní úpravu, jíž by mohl C využít.
 - b) Zabývejte se otázkami věcné a místní příslušnosti, účastenstvím v novém řízení a vztahem tohoto řízení k řízení mezi A a B.
12. Věc byla v podílovém spoluvlastnictví osob A a B. B svůj spoluvlastnický podíl prodal třetí osobě T, aniž dodržel předkupní právo A (§ 140 OZ). A podal vůči B žalobu, v níž se dovolával relativní neplatnosti tohoto převodu. Zvažte, zda postačí, je-li žalován pouze B. Neměl by být žalován i T? Jakým způsobem lze rozšířit okruh žalovaných v probíhajícím řízení?
13. Žalobce se domáhal, aby soud uložil žalovanému povinnost uhradit určitou částku jako přiměřené zadostiučinění za poškození dobré pověsti. K tomu mělo dojít tak, že

bulvární deník, u jehož vydavatele je žalovaný zaměstnán, vydal článek, sepsaný žalovaným novinářem, obsahující podle žalobce nepravdivé a pomlouvačné údaje. V průběhu řízení žalobce dospěl k závěru, že odpovědnost za zásah do dobré pověsti nenese žalovaný, ale vydavatel deníku. Je tento názor správný? Co kdyby se jednalo o novináře na volné noze? Může žalobce nějak docílit, aby v řízení jako žalovaný nadále nevystupoval novinář, ale jeho zaměstnavatel?

14. Žalobce A se domáhá žalobou podanou u příslušného soudu dne 12. 8. 2003 zaplacení dlužné částky na žalované obchodní společnosti. Soud v průběhu řízení zjistí, že žalovaná zanikla výmazem z obchodního rejstříku dne 10. 6. 2003.
Jaký bude postup soudu? Byl by odlišný v případě, že by žalovaná zanikla až po zahájení řízení?
15. Pronajímatel navrhl soudu, aby přivolil k výpovědi z nájmu bytu podle § 711a odst. 1 písm. a) OZ. Jak by měl pronajímatel procesně reagovat na situaci, že v průběhu řízení nájemce uzavřel manželství? Přivolil by soud k výpovědi, pokud by byl i nadále žalován pouze dosavadní výlučný nájemce?
16. Žalobce odvolal plnou moc dopisem, který byl jeho zmocněnci – advokátu doručen dne 1. 5. 2007. Dne 10. 5. 2007 byl tomuto advokátu doručen rozsudek, jímž byla žaloba zamítnuta; advokát tento rozsudek poslal obyčejnou poštovní zásilkou žalobci, neboť žalobce již jeho plnou moc odvolal. Při doručování písemnosti došlo k potížím, a tak dopis byl žalobci doručen až 28. 7. 2007. Žalobce podal proti rozsudku odvolání dne 3. 8. 2007, avšak soud prvního stupně je podle § 208 odst. 2 o. s. ř. odmítl jako opožděné. Posuďte správnost tohoto závěru.